

Startpunt 2: Sint-Bavokerk Mendonk

De 'Kanaalparochies' zijn een begrip geworden: de parochiegemeenschappen van Oostakker, Desteldonk, Mendonk en Sint-Kruis-Winkel. Vier mooie gemeenschappen, met ieder hun eigenheid, en waar heel wat te beleven valt. Maar toch leggen we graag contacten met de burens, en willen we meer en meer samenwerken. Zodat we na verloop van tijd kunnen spreken van 'Kanaalparochie', één grote parochie met vier plaatselijke gemeenschappen.

In 2011 groeide de idee om een fietsroute doorheen de Kanaalparochies te maken. Langs gekende en ongekende wegen, en natuurlijk ook langs de vier kerkgebouwen. Een idee is één zaak, het uitwerken ervan een andere. Heel veel dank aan diaken Jef Van Kerchove die deze fietsroute uitgetekend en, met echtgenote Sonia, fietsend uitgetest heeft. De fietsroute die u nu in handen heeft, op papier of via onze website (www.kanaalparochies.be), is het mooie resultaat.

Op een rustig tempo het landschap van onze parochies verkennen, gezellig keuvelend met de medefietsers: dat is de bedoeling van deze route. En waarom niet even bezinnend verpozen in onze kerkgebouwen die overdag elke dag van het jaar open zijn.

Geniet van de fietstocht!

Patrick De Baets, pastoor

We laten de kerk LINKS liggen en rijden verder en we zien op onze linkerkant een uitnodigende taverne, de "Sint- Bavohoeve" (alle dagen open vanaf 10.30 uur, gesloten op dinsdag).

Iets voorbij deze rustplaats slaan we rechtsaf

de Pollaeredam in (knooppunt 96 – richting knooppunt 95).

Na ongeveer 1 kilometer kiezen we voor knooppunt 99).

We blijven deze route "99" volgen tot in de Lindestraat in Desteldonk!

Geniet van de mooie landelijke omgeving. Eigenlijk maken we hier een zijsprongetje op het grondgebied van de parochie Zaffelare.

Aan de kruising met de "Windgatstraat" slaan we linksaf tot aan het standbeeld "De Rat" (een soort van rondpunt).

Aan een kruispunt van wegen naar Mendonk, Desteldonk en Lochristi werd hier te Zaffelare eertijds een kleine militaire versterking gebouwd in de verdedigingslinie tegen de Noordelijke Nederlanden. Het gehucht van ambachtslieden, boeren, dagloners, knechten en meiden kreeg daardoor de naam "het Fortje". Het was destijds omgeven door de domeinen van grote heren: van het Rozengoed, van de ridders van Malta, van het kasteel van de Woestijne en van Speurdonk.

In de negentiende eeuw waren "In de Zwarte Ratte" en "In de Grijze Ratte" de namen van de plaatselijke herbergen. Onder meer de bedevaarders naar de heilige Bavo konden hier hun dorst lessen. Deze uitsteekberden, in een tijd van armoede, weerspiegelden de zelfspot van de bewoners tegenover de rijke eigenaars. De naam werd doorheen de tijd ook de naam van de wijk: de Ratte.

We rijden uiterst rechts de Busstraat in. In deze straat komen we op het grondgebied van de parochie 'Onze Lieve Geboorte' – Desteldonk.

Op het einde van de Busstraat slaan we rechtsaf, de "Lindestraat" in die overgaat in het "Moleneinde". Hier vinden

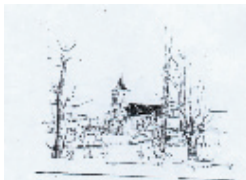
we ook een kapel toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw en gebouwd in 1906. Hier volgen we de fietsroute "99" NIET meer!

Wie dorst heeft kan in café "t Kastarken" terecht voor een frisse dronk! Even verder in de Rechtstraat, recht over de parochiale kring, is fietshandel Vispoel te vinden (huisnummer 56). Je kan er terecht op maandag - dinsdag - woensdag en vrijdag vanaf 18u00 en ook op zaterdag van 9u00 tot 17u00. Wekelijkse sluitingsdag op donderdag en zondag

We rijden verder in de "Rechtstraat". Ongeveer halfweg zien we aan onze rechterzijde, voorbij huisnummer 55, de "parochiale kring" van Desteldonk.

Aan de overgang van de Rechtstraat met Desteldonkdorp staat de parochiekerk "Onze-Lieve-Vrouw Geboorte".

Deze kerk is recent gerestaureerd (2010) en beslist een bezoekje waard. Aan de ingang van het kerkhof bevinden zich 2 rustbanken en in de kerkhofmuur rechts van de kerk vinden we een verhoogje van waarop de "bellenman" op zondag na de mis de parochianen op de hoogte bracht van allerlei berichten.

Mendonk is een kanaaldorp waarvan de geschiedenis tot heel ver in de tijd teruggaat. Op de zandrug langsheen de Kale-Durme verbleven al mensen in de Midden-Steentijd. Het toponiem Mendonk wijst op een Merovingische oorsprong, die in 694 als 'Medmedung' wordt vermeld. Tot aan het eind van het Ancien Regime behoorde Mendonk tot de bezittingen van het Gandaklooster, later van de Sint-Baafsabdij en sinds de 16de eeuw van het bisdom Gent. De Bavokerk in het huidige centrum van het dorp wordt vaak in verband gebracht met de kluis waar Bavo verbleef, overleed en eerst begraven werd vooraleer hij opnieuw in het Gandaklooster (latere Sint-Baafsabdij) werd bijgezet.

Zelfs indien er geen zekere bewijsvoering is, toch heeft de Bavocultus eeuwenlang, zelfs tot in de 20ste eeuw, een betekenis gehad voor Mendonk.

De middeleeuwse Bavokapel hoorde bij een Hof van Sint-Baafs.

Op de plaats van de huidige kerk stond er in de 17de eeuw een barok kerkgebouw. Dit werd in 1870, met een nieuwe, naar het noorden gerichte oriëntatie, herbouwd. Na een brand in 1944 volgde een nieuwe herbouw. Hoewel een lokalisatie in het huidige dorpscentrum mogelijk blijft, wordt de Bavocultus ook geassocieerd met de Spanjeveer nabij de Kale-Durme en de Moervaart, op de grens met Sint-Kruis Winkel. De huidige bebouwing aan Mendonkdorp verwijst voorts naar de 19de-eeuwse ontplooiing van deze kleine landelijke gemeente die behalve uit een bewoningsconcentratie in dorpskern, verder voornamelijk landbouwgebied en verspreide hoeven omvatte. Sinds het midden van de 20ste eeuw komt er evenwel steeds meer bewoning bij, ten nadele van het oorspronkelijke cultuurlandschap. Omwille van de havenuitbreiding werd Mendonk in 1965 gefusioneerd, deels met Gent en deels met Wachtebeke

Fietsroute van de kanaalparochies

startpunt 2:

Sint-Bavokerk Mendonk